De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad en zijn arbeid

Op 1 Augustus a.s. is het twee jaren geleden, dat de Duitsche ultimatums aan Rusland en Frankrijk werden uitgevaardigd, en dat, gedwongen of niet gedwongen, de groote oorlog een aanvang nam. Slechts weinigen hebben toen gedacht, dat de herdenking van dezen dag zou worden beleefd. Nog geringer is ongetwijfeld het aantal dergenen, die deze herdenking ten tweeden male hebben mogelijk geacht.

De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad, het tegenwoordig centraal lichaam der vredesbeweging in ons land, heeft gemeend dien dag ons allen in herinnering te moeten brengen en daarvan gebruik te mogen maken om nog eens opnieuw een ieder op te wekken dat bescheiden deeltje, dat hij in eigen persoon draagt, te doen medewerken tot het welslagen der vredesbeweging.

Maar vanzelf rijst daardoor bij velen de vraag: wat is de Nederlandsche Anti-Oorlog Raad, wat wil deze en wat is door hem bereikt sedert hij bijkans twee jaren geleden, op denzelfden dag dat Antwerpen na een kort bombardement viel, werd opgericht.

De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad is het lichaam, dat met alle hem ten dienste staande middelen wil bevorderen en behouden een zoo krachtig mogelijke organisatie hier te lande en in het buitenland van alle degenen, die voorstanders zijn van een duurzamen en op rechtvaardigheid gegronden vrede. Hij wil belangstelling kweeken voor de tal van moeilijke en samengestelde vraagstukken, die met de vredesbeweging nauw verband houden; hij wil toonen met voorbeelden, aan de practijk ontleend, dat al is het een hoogst moeilijke taak om den internationalen toestand niet alleen van het heden, maar ook van de naaste toekomst te wijzigen, toch aller krachten zich in die richting kunnen bewegen teneinde een resultaat te verkrijgen. Zijn beteekenis is vooral daarin gelegen, dat in zijn midden zijn geconcentreerd de verschillende stroomingen, die zich op pacifistisch gebied in Nederland doen gelden; dat alle deze stroomingen zich in de moeilijke omstandigheden van 't oogenblik hebben vereenigd ten bate van het vele, dat verbindt en tijdelijk hebben voorbij gezien het andere, dat haar scheidt.

De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad wil trachten een ieder ervan te doordringen, dat het geen toeval en geen gril van de wereldgeschiedenis is, dat deze oorlog is uitgebarsten, al geeft hij daarmede geenszins te kennen, dat de oorlog hem onvermijdelijk in alle opzichten leek. Hij meent dat de samenwerking en de samenleving der Staten niet van afdoend internationalen aard was; dat wel wederzijdsche betrekkingen in internationale richting bestonden, doch dat geheel deze samenleving zich niet aan de internationale belangen der Staten had weten ondergeschikt te maken. Evenzeer als men het zal nalaten in een vereeniging samen te werken zonder behoorlijk reglement, evenzeer als men voor een goed geordenden constitutioneelen Staat eischt een Grondwet en organieke wetten, evenzeer meent hij, dat waar de behoefte is gebleken aan een samenleving der Staten onderling, een statuut voor deze samenleving moet worden ontworpen en eventueel de middelen moeten worden gevonden om dit statuut na te leven.

Maar hij erkent tegelijkertijd, dat de volledige internationale organisatie tusschen en van de Staten niet in de naaste toekomst te bereiken valt. Daarom moeten de voorwaarden worden gezocht om geleidelijk tot dien toestand te geraken en moet al datgene worden vermeden, wat conflicten zal bevorderen of uitlokken. De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad heeft in een dusgenaamd minimum-programma een vijftal eischen gesteld, die naar zijn meening in de internationale staatkunde moeten bovendrijven. Geen annexatie van vreemd grondgebied zonder toestemming der bevolking, teneinde nationaliteitsgeschillen te voorkomen. Geen belemmerende bepalingen, die den vrijhandel in de koloniën en protectoraten beletten, teneinde niet den economischen naijver te doen ontbranden. Geen mogelijkheid meer dat slechts langs den weg van het geweld geschillen zullen worden beslecht, maar instelling van een staten-gerechtshof, van een raad van bemiddeling om alle geschillen langs vredelievenden weg te berechten en daarnevens een opbouw van de internationale organisatie, teneinde deze geleidelijk tot de kern van geheel het statenleven te maken. Geen overdreven bewapening meer, die slechts tot wantrouwen tusschen de natiën leidt en het oorlogsgevaar vermeerdert inplaats dat zij dit afwendt. Geen duisterheid en geheimzinnigheid meer in de onderhandelingen over buitenlandsche aangelegenheden, maar recht van medespreken van de parlementen, niet slechts op het oogenblik dat de oorlog staat uit te breken, maar in geheel den loop der gebeurtenissen, teneinde een zoodanige crisis te voorkomen.

En wat de Nederlandsche Anti-Oorlog Raad bereikt heeft? In hem zijn georganiseerd ruim 30.000 mannelijke en vrouwelijke Nederlanders en 1100 vereenigingen van alle godsdienstige en politieke richting, verdeeld over geheel het land in 150 groepen. Dank zij zijn invloed en medewerking zijn in Zweden, in Noorwegen, in Denemarken, in Zwitserland, in Spanje, in Amerika en in enkele Zuid-Amerikaansche staten lichamen van vrijwel gelijke beteekenis opgericht, die ook al duizenden achter zich hebben. Dank zij zijn initiatief kwamen in April 1915 te Scheveningen vertegenwoordigers van bijna alle op dat oogenblik oorlogvoerende mogendheden bijeen en legden er den grondslag voor de internationale en centrale Organisatie voor den Duurzamen Vrede, aan het hoofd waarvan een uitvoerend comité staat met Engelschen en Duitschers, Franschen en Oostenrijkers en welke ten doel heeft in alle landen na den oorlog de eischen van het minimum-programma door te voeren.

Dank zij den arbeid van den Raad heeft men in Nederland steeds gevoeld, dat er een pacifistische beweging is, waaruit een pacifistische toekomst kan groeien; dank zij zijn bemiddeling zijn mede voor een bescheiden gedeelte internationale betrekkingen blijven bestaan.

De Nederlandsche Anti-Oorlog Raad is in deze moeilijke tijden in elk opzicht gereed om de menigte pacifistisch te bewerken; het hoofddoel der internationale organisatie is het wetenschappelijk en practisch congres, dat tijdens de vredesonderhandelingen de stem der groote massa zal moeten vertolken.

Laat men er toch van doordrongen zijn, dat in het streven van den Nederlandschen Anti-Oorlog Raad niets aanwezig is van dat pacifisme van vroeger dagen, hetwelk men misschien niet ten onrechte om zijn vaagheid en zijn halve dubbelzinnigheid heeft veroordeeld.

Hier is het een nuttig en practisch streven, dat het nadeel ziet, hetwelk de wereld van den oorlog lijdt, hetwelk het tot zijn taak rekent om dit nadeel te beper-ken.

Niemand onthoude zich van steun aan dit streven, omdat men eigen invloed van geen beteekenis acht, eigen toetreding slechts beschouwt onder het licht van het schouderophalend: „het helpt toch niets".

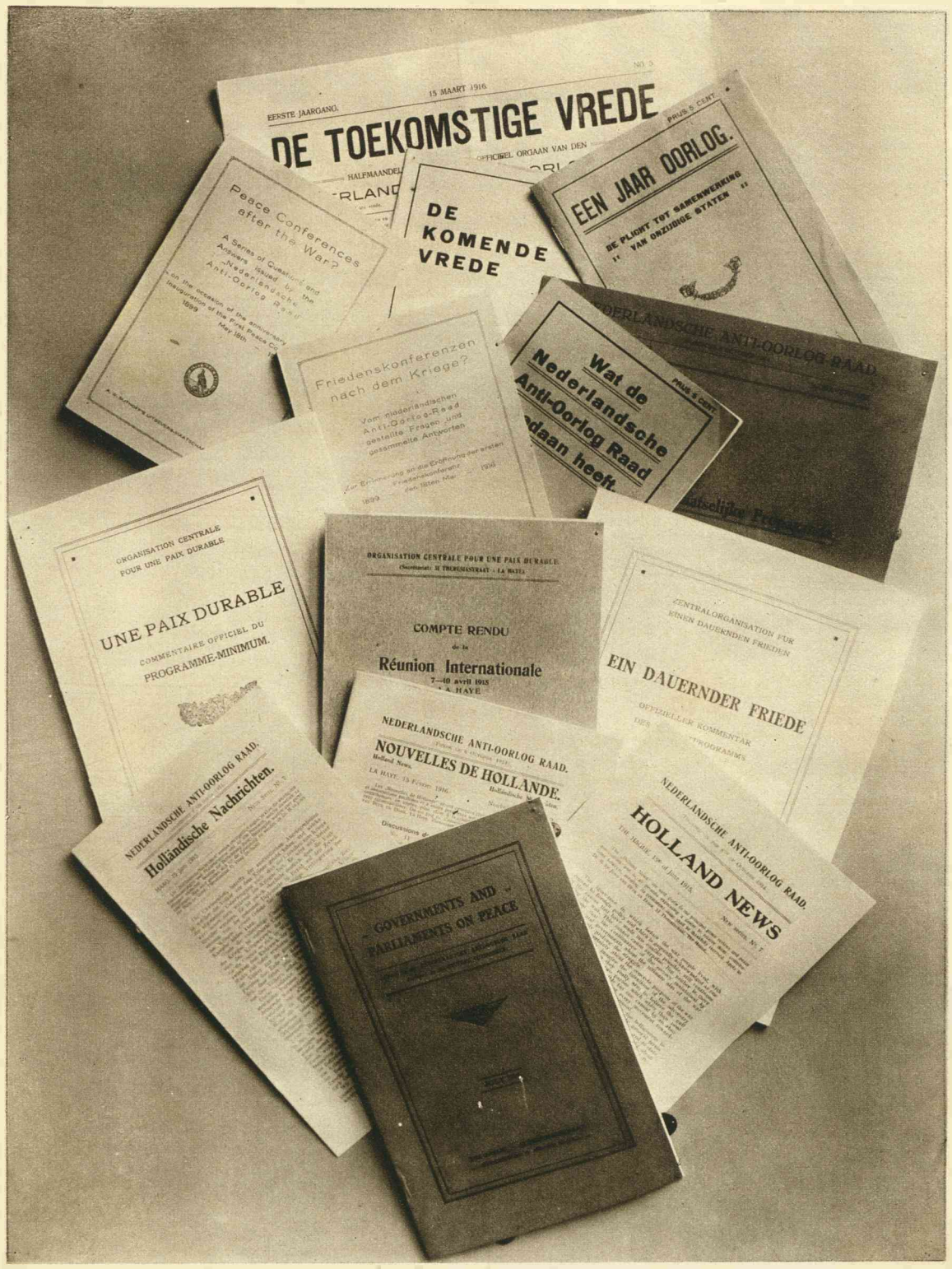
Slechts de kracht der massa maakt een dergelijk streven van algemeenen aard en de kracht der massa wordt gevormd, doordat geen eenling zich van aansluiting onthoudt.

En het is bovendien een zedelijke plicht, die op ieder mensch rust, voor zooveel hem dit mogelijk is, het lijden van zijn evenmensch te helpen beperken, te verminderen, als het kán: het op te heffen. Ook de geringste poging daartoe is loonend, en niet het minst voor ons zelf.

Men heeft de vraag gesteld of het wel aanging den dag der herinnering aan de wereldramp, waarmede het thans een ieder het uitbreken van den grooten oorlog wel gelijk stelt, te bestemmen tot een zekere propaganda voor den Nederlandschen vredesarbeid.

De vraag stellen schijnt te zijn haar beantwoorden.

Want het is de taak van lichamen als de Nederlandsche Anti-Oorlog Raad om voor te bereiden die betere internationale toekomst, waarnaar wij allen verlangen en hoe kan men deze beter bevorderen dan door elke nationale organisatie te versterken en te vergrooten?

Verzameling van de uitgaven die in nog geen twee jaar tijds door de zorgen van den N. A. O. R. en de Centrale organisatie voor den duurzamen Vrede het licht zagen. *(foto G. J. Kappel.)*

N·A·O·R

De „Vredesspeld" — de duif met den olijftak — die bij de demonstraties op 1 Augustus a.s. in het openbaar wordt verkocht. *(foto G. J. Kappel.)*

Denkt terug aan het uitbreken van den oorlog op

1 AUGUSTUS 1914

Steunt den Nederlandschen Anti-Oorlog Raad door het

KOOPEN VAN DE VREDESSPELD

WAAROM? Omdat als mensch GIJ DEN OORLOG VERAFSCHUWT.

Omdat slechts dan het vredesverlangen van elken eenling iets vermag als aller gezamenlijke organisatie macht daaraan geeft.

Omdat op dit oogenblik de Nederlandsche Anti-Oorlog Raad in ons land deze organisatie van personen van alle politieke en godsdienstige richting is.

Omdat de Nederlandsche Anti-Oorlog Raad den band vormt tusschen U en alle gelijkdenkenden in andere landen.

Omdat Gij, door U aan te sluiten, naar krachten bijdraagt om den volkeren te geven een rechtvaardigen en duurzamen vrede.

Minimum bijdrage voor medestanders van den Ned. Anti-Oorlog Raad f 0.25 (in eens).

Zich aan te melden bij het Secretariaat N.A.O.R.: Theresiastraat 51, 's-GRAVENHAGE.

Het blauwgekleurde aanplakbiljet, dat in de vele plaatsen van ons land, waar op 1 Augustus a.s. de „vredesspeld" in het openbaar wordt verkocht, zal opwekken tot steun aan den N. A. O. R. 's-Gravenhage. *(foto G. J. Kappel.)*